

KINH TẾ VĨ MÔ
Lý thuyết và Thảo luận Chính sách
30/10/2023 – 23/01/2024

Đề cương môn học

Nhóm giảng viên

Giảng viên chính: **Đỗ Thiên Anh Tuấn** (tuân.do@fulbright.edu.vn)

Trợ giảng: **Chu Đức Mạnh** (manh.chu.fsppm@fulbright.edu.vn)

Giờ trực văn phòng

	Thứ Hai	Thứ Ba	Thứ Tư	Thứ Năm	Thứ Sáu
Đỗ Thiên Anh Tuấn	8:00-8:30	15:00-16:30	8:00-8:30	15:00-16:30	8:00-8:30
Chu Đức Mạnh	13:30-15:00		13:30-15:00		

Ghi chú: Học viên có thể đề nghị gặp giảng viên vào thời gian khác phù hợp hơn.

Mục tiêu

Môn Kinh tế vĩ mô – Lý thuyết và Thảo luận Chính sách được thiết kế nhằm cung cấp kiến thức cơ bản, kỹ năng đánh giá và phân tích các chính sách kinh tế vĩ mô; qua đó nâng cao mức độ hiểu biết của học viên đối với quá trình xây dựng, thực thi các chính sách kinh tế vĩ mô ở Việt Nam và các nước trên thế giới, trong đó tập trung vào các nước đang phát triển. Bên cạnh đó, môn học này còn đóng vai trò là nền tảng kiến thức cho việc phân tích các vấn đề liên quan trong các môn học thuộc chuyên ngành Chính sách công sau này.

Đây là chương trình chuyên sâu về Chính sách công, do vậy các nội dung về phân tích kinh tế, giải thích các vấn đề thực tiễn, và đánh giá tác động của các chính sách kinh tế vĩ mô sẽ được đặc biệt chú trọng. Bên cạnh việc cung cấp các khái niệm và định nghĩa, phân tích một số trường phái kinh tế học và giới thiệu các mô hình kinh tế vĩ mô, môn còn tập trung phân tích dựa trên các tình huống nghiên cứu thực tế của Việt Nam và một số nước trên thế giới.

Mô tả môn học

Kinh tế học vĩ mô là môn học nghiên cứu nền kinh tế trên bình diện tổng thể, bao gồm việc mô tả, đo lường và phân tích các chỉ báo kinh tế vĩ mô như tổng sản phẩm quốc nội, giá cả và lạm phát, việc làm và thất nghiệp, tổng tiêu dùng, đầu tư, chi tiêu của chính phủ và thuế, cung cầu tiền, lãi suất, thâm hụt/thặng dư thương mại, cán cân thanh toán, tỷ giá hối đoái và nhiều vấn đề vĩ mô khác. Việc sử dụng các mô hình kinh tế vĩ mô đơn giản sẽ giúp chúng ta giải thích một cách chặt chẽ và khoa học mối quan hệ giữa các chỉ báo này. Bên cạnh đó, chúng ta cũng sẽ nghiên cứu những biến động kinh tế trong ngắn hạn và cả trạng thái của nền kinh tế trong dài hạn và rất dài hạn. Như đã đề cập ở phần mục tiêu, các bình luận về chính sách và một phần của kinh tế vĩ mô quốc tế sẽ được giới thiệu sau khi chúng ta có được toàn bộ bức tranh của môn học.

Môn học sẽ chia thành **5** phần, bao gồm:

Phần I trình bày những vấn đề tổng quan về môn học và kinh tế vĩ mô;

Phần II trình bày những vấn đề của nền kinh tế trong ngắn hạn và chu kỳ kinh tế;

Phần III trình bày về nền kinh tế mở với tác động của thương mại và dòng vốn;

Phần IV về nền kinh tế trong dài hạn, về nguồn gốc của thu nhập và của cải;

Phần V phân tích các vấn đề kinh tế vĩ mô của Việt Nam.

Việc hiểu biết và phân tích đúng đắn các vấn đề kinh tế vĩ mô ngày càng trở nên quan trọng hơn bao giờ hết đối với các nhà hoạch định chính sách. Chúng bao gồm các liên hệ mang tính toàn cầu và khu vực chứ không chỉ giới hạn trong phạm vi hạn hẹp của một nền kinh tế riêng lẻ, và đóng vai trò quan trọng trong đời sống của các cá nhân, doanh nghiệp, các cơ quan nhà nước, các quá trình chính trị và quan hệ quốc tế. Nhiều cập nhật về tình hình kinh tế quốc tế, khu vực và những vấn đề tranh luận kinh tế vĩ mô sẽ được đưa vào nội dung bài giảng và tình huống thảo luận.

Môn học được thiết kế với giả định là học viên đã học qua Kinh tế học vi mô và Kinh tế học vĩ mô cơ bản (những học viên muốn trau dồi thêm kiến thức kinh tế học vĩ mô cơ bản nên tham khảo cuốn “Kinh tế học vĩ mô” (Principles of Macroeconomics) của Mankiw). Với những học viên chưa học qua các môn kinh tế học vĩ mô và vi mô cơ bản, các buổi ôn tập cuối tuần vừa giúp học viên nắm rõ hơn nội dung bài học trong tuần, đồng thời hỗ trợ học viên nắm được các khái niệm cơ bản của kinh tế học. Tuy nhiên, các nội dung của môn học sẽ không quá nâng cao theo dạng lý thuyết hay hàn lâm, thay vào đó sẽ hướng trọng tâm vào các nền tảng cơ bản và vận dụng cho việc phân tích thực tiễn nhằm phục vụ cho mục tiêu phân tích chính sách theo chương trình đào tạo được thiết kế dành cho lĩnh vực Chính sách công.

Đánh giá: Điểm, bài tập, kiểm tra và những vấn đề liên quan

Học viên được yêu cầu tham dự đầy đủ các buổi học, đọc kỹ tài liệu trước khi lên lớp, tích cực

tham gia thảo luận trong và ngoài lớp học, hoàn thành tất cả những bài tập được giao đúng hạn, và tham gia đầy đủ các kỳ kiểm tra. Các học viên được đặc biệt khuyến khích gặp giảng viên trong giờ trực văn phòng và ban giảng viên xem việc này như một kênh để đánh giá tính năng động và chủ động của học viên trong học tập.

Ngoài ra, việc đọc tài liệu (đối với tài liệu bắt buộc phải đọc) cũng là yêu cầu bắt buộc trước khi đến lớp (giống như yêu cầu tham dự lớp và hoàn thành các bài tập, bài kiểm tra). Để khuyến khích điều này, ban giảng viên sẽ tính 10% tổng điểm môn học cho sự chuyên cần của học viên, bao gồm việc thảo luận với giảng viên trong giờ trực văn phòng và đọc các tài liệu.

Điểm số: Điểm của môn học sẽ được tính theo trọng số sau đây:

• Bài tập/bài viết chính sách:	30%
• Tham dự lớp, tham gia thảo luận trên lớp:	10%
• Sự chuyên cần (gặp giảng viên giờ trực văn phòng, đọc tài liệu):	10%
• Kiểm tra giữa kỳ:	20%
• Kiểm tra cuối kỳ:	30%

Bài tập, bài kiểm tra

Môn học sẽ có tất cả **6 bài tập/bài viết chính sách** và **1 bài thi giữa kỳ** và **1 bài thi cuối kỳ**. Các bài tập/bài viết chính sách sẽ được phát theo lịch và nộp lại đúng hạn muộn nhất vào **8 giờ 20** sáng ngày nộp bài. Việc nộp bài trễ sẽ **không được chấp nhận** và nhận **điểm 0** cho toàn bài (nhưng học viên vẫn phải nộp bài cho ban giảng viên trong vòng **5 ngày** kể từ ngày hết hạn). Mục tiêu của bài tập/bài viết chính sách là giúp học viên hiểu sâu hơn tài liệu được đề cập trên lớp và những bài đọc trong sách giáo khoa chính thức thông qua các câu hỏi có tính hệ thống và vấn đề cần giải quyết liên quan đến thực tế.

Học viên được khuyến khích làm việc theo nhóm trong quá trình học tập cũng như trong việc thực hiện các bài tập. Tuy nhiên, **mỗi cá nhân phải tự viết câu trả lời và nộp bài tập của riêng mình.**

Lưu ý: Học viên cần tìm hiểu kỹ các quy định liên quan đến việc **đạo văn**, các hình thức sao chép, quy tắc trích dẫn... để không bị xem là vi phạm quy chế. Đối với những trường hợp không rõ có bị xem là đạo văn không, học viên nên ***gặp và trao đổi với giảng viên*** để biết những trường hợp nào được phép hay không được phép cũng như hiểu về cách thức trích dẫn nguồn phù hợp. Học viên cần đọc thật kỹ **Sổ tay học viên** để hiểu rõ hơn về chính sách của Trường.

	Ngày phát	Ngày nộp	Ngày kiểm tra
Bài tập 1	30/10/2023	10/11	
Bài tập 2	10/11	24/11	
Bài tập 3	24/11	01/12	
Thi giữa kỳ			04/12/2023
Bài tập 4	11/12	22/12	
Bài tập 5	22/12	05/01/2024	
Bài tập 6	05/01	19/01	
Thi cuối kỳ			23/01/2024

Tài liệu

Tất cả những bài đọc bắt buộc được liệt kê cụ thể trong lịch học và nội dung chi tiết đính kèm trong đề cương này. Khi cần thiết, bộ môn sẽ bổ sung và cập nhật các bài đọc khác.

Tài liệu chính

N. Gregory Mankiw, *Macroeconomics*. Worth Publishers, Tenth Edition, 2019. (viết tắt là **Mankiw 2019**)

Olivier Blanchard (2017), *Macroeconomics*. Pearson, Seventh Edition, 2016. (**Blanchard 2017**).

Rafael Yanushevsky and Camilla Yanushevsky (2018), *Applied Macroeconomics for Public Policy*, 1st Edition - June 22, 2018. (**Rafael and Camilla 2018**)

David A. Moss, *A Concise Guide to Macroeconomics – What Managers, Executives, and Students Need to Know*. Harvard Business School Press, 2014. Second Edition. (**Moss 2014**).

Paul Krugman and Robin Wells, *Macroeconomics*, Fifth Edition, 2018. (**Krugman and Wells 2018**).

Châu Văn Thành 2017, *Những câu chuyện ngắn về kinh tế vĩ mô - Tập 1*, NXB ĐHQG TP.HCM. (**CVT 2017**).

Tài liệu tham khảo khác

World Bank 2023, Điểm lại tháng 8/2023: Đề đầu tư công thúc đẩy tăng trưởng

IMF 2023, World Economic Outlook: Navigating Global Divergences. Oct. 2023.

IMF 2023, Vietnam Article IV Consultation. IMF Country Report No. 23/338.

Bộ KHĐT 2023, Báo cáo KTXH 2023.

Kinh tế học vĩ mô - Cấu trúc chương trình

(i) Tổng quan

1. Giới thiệu kinh tế học vĩ mô
2. Hạch toán nền kinh tế
3. Đo lường các hoạt động kinh tế và các chỉ báo kinh tế

(ii) Nền kinh tế trong ngắn hạn và chu kỳ kinh tế

1. Giới thiệu về chu kỳ kinh tế
2. Thị trường hàng hóa và khu vực sản xuất
3. Chính sách tài khóa
4. Thị trường tiền tệ và hệ thống tài chính
5. Ngân hàng trung ương và chính sách tiền tệ
6. Lạm phát, tăng trưởng và thất nghiệp: đường Phillips và định luật Okun
7. Cân bằng thị trường hàng hóa và tiền tệ: Mô hình IS-LM
8. Cân bằng tất cả các thị trường: Mô hình AS-AD
9. Phối hợp chính sách tài khóa và chính sách tiền tệ

(iii) Nền kinh tế mở với tác động của thương mại và dòng vốn

1. Hạch toán cán cân thanh toán
2. Cán cân thương mại và ngang bằng sức mua (PPP)
3. Dòng vốn và ngang bằng lãi suất (IRP)
4. Bộ ba bất khả thi và chính sách vô hiệu hóa
5. Mô hình Mundell – Flemming và lựa chọn cơ chế tỷ giá hối đoái

(iv) Nền kinh tế trong dài hạn: nguồn gốc của thu nhập và của cải

1. Mô hình tăng trưởng tân cổ điển: Vai trò của tích lũy vốn
2. Mô hình tăng trưởng nội sinh: Vai trò của tiến bộ công nghệ

(v) Các vấn đề kinh tế vĩ mô của Việt Nam

1. Kinh tế Việt Nam trong ngắn hạn
2. Việt Nam 2045

Lịch học và bài đọc* chi tiết

* Trong trường hợp có nhiều hơn 2 bài đọc thì hai bài đọc đầu tiên là bắt buộc.

TUẦN 2 – TỔNG QUAN HẠCH TOÁN NỀN KINH TẾ

PHẦN I – TỔNG QUAN

THỨ HAI, 30/10/2023

Bài giảng 1: Giới thiệu kinh tế học vĩ mô

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 1.*
- *Moss 2014, Chương 1.*

Phát bài tập 1

THỨ TƯ, 01/11

Bài giảng 2: Hạch toán nền kinh tế

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 2 & 3.*
- *Moss 2014, Chương 1.*
- *OECD 2017, Green Growth Indicators 2017.*

THỨ SÁU, 03/11

Ôn tập 1

TUẦN 3 - ĐO LƯỜNG CÁC HOẠT ĐỘNG KINH TẾ

THỨ HAI, 06/11

Bài giảng 3: Đo lường các hoạt động kinh tế và các chỉ báo kinh tế

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 2 & 3.*
- *Blanchard 2017, Chương 2.*

PHẦN II – NỀN KINH TẾ ĐÓNG TRONG NGẮN HẠN VÀ CHU KỲ KINH TẾ

THỨ TƯ, 08/11

Bài giảng 4: Giới thiệu về chu kỳ kinh tế

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 10 & 15.*
- *Krugman and Wells 2018, Chương 7.*
- *Katherine and Thomas 2022, The Pandemic Business Cycle Is an Outlier for State Economies.* <https://www.chicagofed.org/publications/blogs/midwest-economy/2022/pandemic-business-cycle-outlier>

THỨ SÁU, 10/11

Ôn tập 2

Nộp bài tập 1/ Phát bài tập 2

TUẦN 4 – THỊ TRƯỜNG HÀNG HÓA VÀ CHÍNH SÁCH TÀI KHÓA

THỨ HAI, 13/11

Bài giảng 5: Thị trường hàng hóa và khu vực sản xuất

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 3.*
- *Blanchard 2017, Chương 3.*

- *Deniz, Divya and Soledad 2020*, The Disconnect between Financial Markets and the Real Economy. IMF Research.

THỨ TƯ, 15/11

Bài giảng 6: Chính sách tài khóa

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 16 & 17.*
- *Krugman and Wells 2018, Chương 13.*
- *IMF 2023, Fiscal Monitor: On the Path to Policy Normalization. April 2023.*

THỨ SÁU, 17/11

Ôn tập 3

TUẦN 5 – THỊ TRƯỜNG TIỀN TỆ VÀ CHÍNH SÁCH TIỀN TỆ

THỨ HAI, 20/11

Bài giảng 7: Thị trường tiền tệ và hệ thống tài chính

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 18.*
- *Krugman and Wells 2018, Chương 14.*
- *Đỗ Thiên Anh Tuấn 2022*, Nobel Kinh tế 2022: Mô hình khủng hoảng ngân hàng Diamond – Dybvig.

THỨ TƯ, 22/11

Bài giảng 8: Ngân hàng trung ương và chính sách tiền tệ

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 4.*
- *Krugman and Wells 2018, Chương 15.*
- *Đỗ Thiên Anh Tuấn 2021*, Cần tiêm gấp "Vắc-xin" vốn cho doanh nghiệp (Báo Đầu Tư)
- *IMF 2023, World Economic Outlook: Navigating Global Divergences. Oct. 2023.*

THỨ SÁU, 24/11

Ôn tập 4

Nộp bài tập 2/Phát bài tập 3

TUẦN 6 – CÂN BẰNG THỊ TRƯỜNG HÀNG HÓA – TIỀN TỆ: MÔ HÌNH IS-LM

THỨ HAI, 27/11

Bài giảng 9: Lạm phát, tăng trưởng, thất nghiệp: đường Phillips và định luật

Okun

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 14.*
- *Blanchard 2017, Chương 8.*

THỨ TƯ, 29/11

Bài giảng 10: Cân bằng thị trường hàng hóa và tiền tệ: Mô hình IS-LM

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 11 & 12.*

- *Blanchard 2017, Chương 5 & 6.*

THỨ SÁU, 01/12

Ôn tập 5: Ôn tập giữa kỳ

Nộp bài tập 3

TUẦN 7 – THI GIỮA KỲ

THỨ HAI, 04/12

TUẦN 8 – MÔ HÌNH AS-AD VÀ PHỐI HỢP CHÍNH SÁCH TÀI KHÓA – TIỀN TỆ

THỨ HAI, 11/12

Bài giảng 11: Cân bằng tất cả các thị trường: Mô hình AS-AD

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 10.*
- *Krugman and Wells 2018, Chương 12.*

Phát bài tập 4

THỨ TƯ, 13/12

Bài giảng 12: Phối hợp chính sách tài khóa và chính sách tiền tệ

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 11, 12, 13.*
- *Worrell 2000, Monetary and Fiscal Coordination in Small Open Economies. IMF WP/00/56.*
- *Đỗ Thiên Anh Tuấn 2011, Giảm lãi suất phải từ chính sách tài khóa.*
- *IMF 2020, Notes on Monetary and Financial Policy Responses for Emerging Market and Developing Economies*

THỨ SÁU, 15/12

Ôn tập 6

TUẦN 9 – CÁN CÂN THANH TOÁN VÀ NGANG BẰNG SỨC MUA

PHẦN III – NỀN KINH TẾ MỞ

THỨ HAI, 18/12

Bài giảng 13: Hạch toán cán cân thanh toán (BOP)

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 6.*
- *Moss 2014, Chương 6.*

THỨ TƯ, 20/12

Bài giảng 14: Cán cân thương mại và ngang bằng sức mua (PPP)

Bài đọc:

- *Moss 2014, Chương 7.*
- *Krugman, Obstfeld, and Melitz 2015, International Economics: Theory and Policy, 10th edition, Chương 13 & 16.*

THỨ SÁU, 22/12

Ôn tập 7

Nộp bài tập 4/Phát bài tập 5

TUẦN 10 – NGANG BẰNG LÃI SUẤT, BỘ BA BẤT KHẢ THI VÀ CHÍNH SÁCH VÔ HIỆU HOÁ

THỨ TƯ, 27/12

Bài giảng 15: Dòng vốn và ngang bằng lãi suất (IRP)

Bài đọc:

- *Ocampo, Rada and Taylor 2009, Chương 5 – 7.*
- *Krugman, Obstfeld, and Melitz 2015, International Economics: Theory and Policy, 10th edition, Chương 15.*

THỨ SÁU, 29/12

Bài giảng 16: Bộ ba bất khả thi và chính sách vô hiệu hóa

Bài đọc:

- *Krugman, Obstfeld, and Melitz 2015, International Economics: Theory and Policy, 10th edition, Chương 18.*
- *IMF 2016, ASEAN 5 Cluster Report – Evolution of Monetary Policy Framework. IMF Country Report No. 16/176.*

TUẦN 11 - MÔ HÌNH MUNDELL-FLEMMING

THỨ TƯ, 03/01/2024

Bài giảng 17: Mô hình Mundell – Flemming và lựa chọn cơ chế tỷ giá hối đoái

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 13.*
- *Blanchard 2017, Chương 19 & 20.*

THỨ SÁU, 05/01

Ôn tập 8

Nộp bài tập 5/Phát bài tập 6

TUẦN 12 – TỪ MÔ HÌNH TÂN CỔ ĐIỂN ĐẾN TĂNG TRƯỞNG NỘI SINH PHẦN IV – NỀN KINH TẾ TRONG DÀI HẠN: NGUỒN GỐC THU NHẬP

THỨ HAI, 08/01

Bài giảng 18: Mô hình tăng trưởng tân cổ điển: Vai trò tích lũy vốn

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 8.*
- *Blanchard 2017, Chương 10 & 11.*

THỨ TƯ, 10/01

Bài giảng 19: Mô hình tăng trưởng nội sinh: Vai trò của tiến bộ công nghệ

Bài đọc:

- *Mankiw 2019, Chương 9.*
- *Blanchard 2017, Chương 12 & 13.*

THỨ SÁU, 12/01

Ôn tập 9

TUẦN 13 – KINH TẾ VIỆT NAM

PHẦN V – CÁC VẤN ĐỀ KINH TẾ VĨ MÔ CỦA VIỆT NAM

THỨ HAI, 15/01

Bài giảng 20: Kinh tế Việt Nam trong ngắn hạn

Bài đọc:

- *Bộ KHĐT 2023*, Báo cáo KTXH 2023.
- *IMF 2023*, Vietnam Article IV Consultation. IMF Country Report No. 23/338.
- *World Bank 2023*, Điểm lại tháng 8/2023: Để đầu tư công thúc đẩy tăng trưởng.

THỨ TƯ, 17/01

Bài giảng 21: Việt Nam 2045

Bài đọc:

- *VELP 2015*, *Cải cách thể chế: từ tầm nhìn đến thực tiễn*.
- *VELP 2013*, *Khơi thông những nút thắt thể chế để phục hồi tăng trưởng*.
- *Nghị quyết Đại hội 13 của Đảng*.
- *Văn kiện Đại hội 13, Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm 2021-2030*.

THỨ SÁU, 19/01

Ôn tập cuối kỳ

Nộp bài tập 6

TUẦN 14 – THI CUỐI KỲ

THỨ BA, 23/01